

27.1.2026

CG1071A
11028/00.07.02/2026

KAIPR HIUKKAVAARAN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEEN JOHTOSÄÄNTÖ 2026

Normin kohde:	Kainuun prikaati
Prosessi:	Tuki- ja palvelutoiminta - Turvallisuustoiminta
Toimiala:	Turvallisuustoimiala - Työ- ja palvelusturvallisuustoiminta
Toimivalta ja sen peruste:	PUOLUSTUSVOIMIEN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEET, ERILLISET HARJOITUSALUEET SEKÄ AMPUMARADAT
Asiaan liittyvä muu lainsäädäntö ja ohjeet:	PVVAROM D 1.4; TOIMINTA AMPUMA- JA HARJOITUSALUEILLA PVVAROM D 1.5; ILMOITTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN SOTILASTOIMINNASTA ILMAILUN RAJOITUS- JA VAARA-ALUEILLA MAAVVAROM D 2.1; AMPUMINEN PIENIKALIIPERISILLA ASEILLA PVPTURVM 006; PYSYVÄT ILMAILUN RAJOITUS- JA VAARA-ALUEET, VIRANOMAISTEN YHTEYSTIEDOT JA TIEDOTTAMINEN PVPTURVM 007; ILMAILUN JA R- JA D-ALUEIDEN KÄYTÖN MENETTELYTAVAT PVVAROM D 7.6; RÄJÄHTEIDEN TILAPÄINEN VARASTOINTI PUOLUSTUSVOIMIEN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEET, ERILLISET HARJOITUSALUEET SEKÄ AMPUMARADAT
Voimassaolo alkaen:	1.2.2026
Kumoa:	Kainuun Prikaatin esikunnan normi HS686/07.09.2022

Normin muutoshistoria

Versio	Pvm	Asiakirjanro	Muutos	Laatija
1.0	01.01.2015	HK903	Koko asiakirja	Kapteeni Jouni Launonen
1.1	01.05.2015	HL513	Pääasiakirja ja Liite1: Vastuutaho Kainuun prikaatissa on tekninen sektori. Practical-rata 6:n ampumataskut C, D ja E otetaan käyttöön.	Kapteeni Jouni Launonen
1.2	01.10.2022	HS686	Muutokset ohessa	Kapteeni Jari Pylkkänen
1.3	01.02.2026	CG888A	Muutokset ohessa	Kapteeni Jari Pylkkänen

MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET PÄÄASIAKIRJASSA:

Muutettu: Tämä asiakirja kumoo Kainuun prikaatin esikunnan normin HS686/ 07.09.2022.

Muutettu: Puolustusvoimien johtamista ammunnoista ampumaseurojen radoilla on sovittava erikseen.

Lisätty: Pohjamaan ja Kainuun aluetoimisto (yt. 3LOGR) jakaa tarpeelliseksi katsomilleen organisaatioille kulkutunnisteita, joilla pääsee kulkemaan ampumarata-alueelle tulopisteen puomin vieressä olevasta portista. Kulkutunnisteet myönnetään Kainuun prikaatin normin PÄÄSY JA LIIKKUMINEN KAINUUN PRIKAATISSA mukaisesti.

Muutettu: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus korvattu Lupa- ja valvontavirastolla.

Muutettu: Ammunnan johtaja (vast.) vastaa siitä, että ammunnoissa noudatetaan voimassa olevia yleisiä ja asekohtaisia varomääräyksiä sekä -ohjeita tai ampumaurheilun kyseessä ollen ao. ampumaurheilun sääntöjä sekä tämän johtosäännön määräyksiä.

Hiukkavaaran ampumaradoilla 1, 2 ja 3A suoritettavien ammuntojen tulee olla MAAVOIMIEN VAROMÄÄRÄYKSEN D 2.1 mukaisia puolustusvoimien ampumaohjelmistojen perusammuntoja tai;

- Puolustusvoimien ase- ja kilpailumääräysten mukaisia ammuntoja*
- Suomen ampumaurheiluliitto ry:n, Reserviläisurheiluliitto ry:n ja Suomen Metsästäjäliitto ry:n yleisten ja lajikohtaisten erityissääntöjen mukaisia ampumakilpailuja ja kilpailuammunnan harjoittelua tai näihin rinnasteisten lajien ammuntoja.*
- Viranomaisien ampumataidon koulutus-, harjoittelu- ja testausammuntoja*
- Valtioneuvoston asetuksen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ampumakoulutuksesta -asetuksen mukaiset ammunnat*

Lisätty: Puolustusvoimien ampumaradoilla maaleina saa käyttää:

- Pahvista, muovikalvosta ja puusta koottuja maalitauluja ja -kuvioita.*
- Janter / Jaster (vast) maalilaitteita.*
- Puolustusvoimien ase- ja kilpailumääräysten mukaisia pahvisia tauluja sekä mekaanisia partio- ja ampumahihtotauluja.*

- Suomen ampumaurheiluliitto ry:n, Reserviläisurheiluliitto ry:n ja Suomen metsästäjälitto ry:n yleisten ja lajikohtaisten erityissääntöjen mukaisten ammuntojen maalitauluja.
- Radoilla 1 -3A voidaan ampua osumaan reagoivia ja luodin läpäisemättömiä metallilevyjä huomioiden seuraavat seikat:
 - Maalin metallilevyn oltava niin vahvaa, että luodin osuessa maaliin se sirpaloituu.
 - Maalit on sijoitettava siten, että luodin sirpaleet ohjautuvat turvallisesti joko sivu- tai taustavalliin tai maahan. Maalilaitteet on sijoitettava siten, että ampuminen tapahtuu kohtisuoraan laitteisiin nähden. Sirpaleet ja kimmokkeet eivät saa aiheuttaa varaa henkilöstölle tai radan rakenteille.
 - Maalit tulee asettaa puolustusvoimien varomääräysten mukaisesti.
 - Siviiliampujien ammunnoissa maalit tulee asettaa ampumaurheilulajisääntöjen mukaisesti.

Muutettu: Päivitetyn D 1.5 mukaisesti RPAS termin tilalla sotilasilmailua koskevat käsitteet.

Lisätty: Tekninen ala vastaa ampumaratojen liukkaudentorjunta välineistöstä ja käyttäjät toteuttavat tarvitsemansa liukkaudentorjunnan.

MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET LIITTEISSÄ:

Liite 9 Muutettu: RPAS-toiminta korvattu sotilasilmailulla. Täydennetyt toimenpidekortit tallennetaan PVASIA:an Kainuun prikaatin amunnat ja muu varotoiminta.

Sisällys

1	YLEISTÄ	8
1.1	Vastuunjako ja tehtävät	8
2	ALUEEN RAKENNE JA KÄYTTÖ	8
2.1	Aluejako	8
2.2	Ampuma- ja harjoitusalue	9
2.3	Taisteluinguma- ja räjäytyspaikka	9
2.4	Ampumaradat ja -paikat.....	10
2.5	Ampuma- ja harjoitusalueen valvonta.....	13
2.6	Puolustusvoimien ampumaradat	13
2.6.1	Maalilaitteet.....	15
2.7	Ampumaratojen ja -paikkojen varaaminen käyttöön.....	15
2.8	Ampumaradoilla saapuminen ja poistuminen	16
2.9	Lääkintähuolto	16
2.10	Toiminta onnettomuustilanteissa	16
2.11	Taululaitehuolto	16
2.12	Jätehuolto	17
2.13	Ampumaradan paviljonki Pohjan Salpa	17
3	TOIMINTA HIUKKAVAARAN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEELLA.....	17
3.1	Varohenkilöstö	17
3.2	Alueelliset varomerkinnät.....	18
3.3	Vaarallisen alueen eristäminen.....	18
3.4	Varoyhteydet.....	19
3.5	Ilmatilavaraus, ammunnoista, räjäytyksistä ja valaistusta tiedottaminen.....	19
3.6	Esitysmenettely tilapäisen ilmailun vaara-alueen ja rajoitusalueen perustamiseksi	21
3.7	Muut varomääräykset ja -ohjeet	22
3.8	Räjähättämättömät ampumatarvikkeet	22
3.9	Tiedottaminen häiriötilanteissa	22
4	PELASTUSTOIMINTA	23
4.1	Ammunnoissa syttyvät maastopalot	23
5	ALUETTA KOSKEVAT MERKITTÄVIMMÄT RISKIT	25

5.1	Vaaratilanteet tai toiminnan selvittäminen	25
6	HUOLTO	26
6.1	Täydennykset	26
6.2	Huoltopalvelu	26
6.3	Jätteet	26
6.4	Kuljetukset ja kunnossapito	26
6.5	Lääkintähuolto	26
6.6	Ampuma-alueen kunnossapito	27
6.7	Käyttövuorojen varaaminen	27
7	YHTEYSTIEDOT	28

HIUKKAVAARAN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEEN JOHTOSÄÄNTÖ 2022

Tällä asiakirjalla kumotaan Kainuun prikaatin esikunnan normi HS686/07.09.2022.

1 YLEISTÄ

Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalue on sotilasalue, joka on tarkoitettu pienikaliiperisilla aseilla suoritettaviin perusammuntoihin, kilpailuammunnan harjoitteluun, ampumakilpailuihin sekä raskaiden aseiden apuase-, sisäpiippu- ja sivuaseammuntoihin. Taisteluammuntoja voidaan ampua vain taisteluampumapaikalla.

Puolustusvoimien hallinnassa olevat maa-alueet Hiukkavaarassa ovat **liitteessä 7**.

1.1 Vastuunjako ja tehtävät

PEKOULOS:n, PELOGOS:n, PVLOGLE:n, LOGR:n, PHE:n, hoitovastuussa olevien hallintoyksiköiden, senaattikiinteistön, metsähallituksen, puolustuskiinteistön, ampuma- ja harjoitusalueen käyttäjien yhteistoiminnan, ympäristönsuojelun, ylläpidon, kehittämisen, resursoinnin vastuunjako ja tehtävät on käsketty normissa:

PUOLUSTUSVOIMIEN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEET, ERILLISET HARJOITUSALUEET SEKÄ AMPUMARADAT.

Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueen vastuullinen hoitajana on Kainuun prikaati. Alueen ylläpidosta vastaa Puolustuskiinteistö (0294831900, asiakastuki@puolustuskiinteistot.fi).

2 ALUEEN RAKENNE JA KÄYTTÖ

2.1 Aluejako

Alue jakautuu:

- ampuma- ja harjoitusalueeseen
- taisteluampumapaikkaan
- räjäytyspaikkaan

- puolustusvoimien ampumaratoihin
- ampumaseurojen ampumaratoihin
- ampumaradan paviljonki Pohjan Salpa
- varastoalueeseen

Aluejako on esitetty liitteessä 3.

2.2 Ampuma- ja harjoitusalue

Ampuma- ja harjoitusalue on esitetty liitteessä 3. Alueen rajat on merkitty maastoon varoitustauluin ja puihin tehdyin sinivalkoisin maalauksin. Alueelle johtavien teiden alkuun tai varteen on asetettu kiinteät varotaulut.

Alueella voidaan pitää myös muuta sotilaskoulutusta ampuma-aikojen ulkopuolella. Kun ampuma- ja harjoitusaluetta käytetään muuhun koulutukseen, on kouluttajan varmistuttava, että alueella ei ole taisteluammuntoja/vast. kyseisenä aikana. **Alueelta löytyviin ampumatarvikkeisiin, niiden osiin ja tuntemattomiin esineisiin koskeminen on ehdottomasti kielletty.**

Nuotoiden teko alueella on sallittua vain palkatun sotilashenkilöstön käskemään paikkaan tai maastossa erikseen merkattuun ja hyväksytyyn paikkaan. Kun alueelle on annettu ruohikkopalo- tai metsäpalovaroitus, on kaikenlainen avotulenteko kielletty.

Kainuun prikaatin komentaja ratkaisee ampuma-alueen käytön muuhun kuin johtosäännössä määritettyyn tarkoitukseen.

2.3 Taisteluampuma- ja räjäytyspaikka

Taisteluampumapaikalla on linnoitetut ryhmän pesäke, jossa voidaan toteuttaa partion - ryhmän taisteluammuntoja. Taisteluampumapaikka maalialueineen ja räjäytyspaikka on tarkoitettu vain puolustusvoimien käyttöön. Puolustusvoimien ulkopuolisten käyttäjien on sovittava taisteluampumapaikan käytöstä erikseen Kainuun prikaatin teknisen alan kanssa. Taisteluampumapaikan sijainti on esitetty liitteessä 3. Taisteluampumapaikalla ammunnat on suunniteltava siten, että:

- Ammunnan vaara-alue mahtuu kokonaisuudessa ampuma-alueen sisään.
- Taisteluampumapaikan ampumasektoreiden raivaukset tulee suorittaa harkiten. Ampuma-alan ja tuliasemien puuston

kaatamiseen on saatava lupa Kainuun prikaatin koulutusosaston tekniseltä alalta ennen toimenpiteitä.

- Taisteluammuntoihin liittyen kaivettavat tilapäiset poterot tulee peittää ammuntojen jälkeen. Uusien pysyvien linnoitteiden rakentamiseen on saatava lupa Kainuun prikaatin esikunnan tekniseltä alalta.
- Ammuntojen päätyttyä ampumapaikat on siivottava hylsyistä ja roskista puhtaaksi

Räjätyspaikka on esitetty liitteessä 3. Miinojen räjäytykset ja räjäytysharjoitukset on pidettävä räjäytyspaikalla. Räjäytyspaikalla räjäytystyöt on suunniteltava siten, että:

- Suurin sallittu maksimipanos 10 kg, lisäksi räjäytettäessä eri materiaalia, maksimipanoset ovat seuraavat:
 - maan, puun ja kiven räjäyttäminen / maksimipanos 10 kg
 - teräs tai teräsbetoni / maksimipanos 5 kg
 - tähysteisesti räjäytettävä kranaatti / maksimi 130 mm
 - lentopommi / maksimi räjähdysainemäärä 10 kg
 - raskas kylkipanos 81 / ei saa räjäyttää
 - taistelumiinojen tehonesittelyssä ei saa käyttää lisäpanoksia.
- Suurimpien räjähdysainemäärien (5-10 kg) peräkkäistä räjäytystä pienellä aikaviiveellä (alle 2 sekuntia) ei saa toteuttaa.
- Virka-apuun liittyvät raivaukset suoritetaan räjäytyspaikalla
- Miinasijat on harjoituksen jälkeen peitettävä ja tie tasattava.

2.4 Ampumaradat ja -paikat

Hiukkavaaran ampumaratoihin kuuluvat seuraavat ampumaradat ja -paikat, sekä rakenteet:

Puolustusvoimien ampumaradat 1 - 3A:

Rata 1 150 metrin rata (30 paikkaa)

Rata 2 300 metrin rata (60 paikkaa)

Rata 3 25 metrin rata (A-puoli 30 paikkaa)

Radat täyttävät varomääräyksen D 2.1:n määräykset.

Ampumaseurojen ampumaradat:

Ampumaseurat vastaavat kaikesta toiminnasta radoillaan: ampumatoiminnasta, turvallisuudesta, kunnossapidosta, ylläpidosta, siisteydestä sekä oman toimintansa aiheuttamista ympäristövaikutuksista. Ampumaseurat vastaavat ratojensa kunnossapidosta ja ammuntojensa toteuttamisesta siten, että vaara-alue päättyy taustavalliin. **Puolustusvoimien johtamista ammunnoista ampumaseurojen radoilla on sovittava erikseen.**

Oulun Metsästys ja Ampumaseura ry (OMAS)

Hallinnoi seuraavia Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueen ratoja ja rakennuksia:

- Rata 3, 25 metrin rata (B-puoli 30) ratalaitteineen
- Rata 4, 50 metrin rata (40 paikkaa) radan ampumakatos ja ratalaitteet radan takana olevat, toimisto-/ taulukopit (2 kpl)
- Rata 5, 100 m:n rata (hivirata, 2 paikkaa) radan ampumakatos ja ratalaitteet
- Rata 7, Villikarjurata (3 paikkaa) (*) ampumakatos (3 kpl) ja ratalaitteet
- Rata 8, haulikkoradan (*) heitintornit ja taukokoppi. OMAS ry on rakentanut (*) -merkityt kiinteät rakenteet ja

Range Masters ry

- Rata 6 Practical-rata ampumataskut A, B, C, D ja E (5 kpl)

Ampumataskujen D ja E käyttöön on anottava ampumalupa kutakin ampumakertaa varten Kainuu prikaatilta. Anomus on toimitettava viimeistään kolme viikkoa ennen suunniteltua ampumapäivää Kainuu prikaatin tekniselle alalle.

Ampumaradat ja -paikat ovat nimetty sekä numeroitu. Ampumaratojen ja -paikkojen sijaintipiirros, tiedot, sallitut kaliiperit ja ammunnat sekä ratojen ampumaratalaitteet on esitetty **liitteessä 1**.

Siviiliseurojen ja -ampujien, joilla on Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueen käyttöoikeus, voivat käyttää kaikkia ampumaratoja ampumarajoitteluun.

Puolustusvoimat, Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) ja muut viranomaiset voivat käyttää Hiukkavaaran ampumaratoja 1-3A hyväksytyjen varaustensa mukaisesti.

Ammunnan vastuhenkilö, kilpailun johtaja tai yksittäinen ammunnan harjoittelija vastaa siitä, että ammunnat toteutetaan turvallisesti ja vaaraa aiheuttamatta.

Puolustusvoimien joukoilla sekä yksittäisillä ammunnan harjoittelijoilla on mahdollisuus ampua radoilla seuraavasti:

- Maanantai - perjantai 08.00 - 20.00.
- Lauantaina klo 10.00 - 18.00.
- Sunnuntaina klo 12.00 - 18.00.

Ratojen käyttö on kielletty juhlapyhinä, joulu- ja juhannusaattona ja pääsiäislauantaina.

Sallittujen käyttöaikojen ulkopuolella ampumarata-alueelle johtavien teiden portit pidetään lukittuina.

Pohjamaan ja Kainuun aluetoimisto (yt. 3LOGR) jakaa tarpeelliseksi katsomilleen organisaatioille kulkutunnisteita, joilla pääsee kulkemaan ampumarata-alueelle tulopisteen puomin vieressä olevasta portista. Kulkutunnisteet myönnetään Kainuun prikaatin normin PÄÄSY JA LIIKKUMINEN KAINUUN PRIKAATISSA mukaisesti.

Ampuma-ajoista voidaan poiketa varusmiesten ja reserviläisten sekä henkilökunnan koulutuksen, kertausharjoitusten tai sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten harjoitusten sekä kilpailutoiminnan ja ampumakokeiden niin edellyttäessä korkeintaan 15 erillisen tapahtuman aikana. Poikkeavista käyttöajoista on pyydettävä lupa Kainuun prikaatin Pohjois-Pohjamaan ja Kainuun aluetoimistolta vähintään kolme viikkoa ennen ammuntoa.

Kainuun prikaatin Pohjois-Pohjamaan ja Kainuun aluetoimisto ilmoittaa normaaleista käyttöajoista poikkeamisesta vähintään kaksi viikkoa ennen ammuntoa Lupa- ja valvontavirastoon ja Oulun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ampumaradan käytöstä sopimuksen tehneiden seurojen ja yhdistysten (vast.) on lähetettävä anomus ko. vuodelle suunnittelemistaan normaaleista ampuma-ajoista poikkeavista ammunnoista Kainuun prikaatin Pohjois-Pohjamaan ja Kainuun aluetoimistolle vuosittain viimeistään 1.3. mennessä.

2.5 Ampuma- ja harjoitusalueen valvonta

Kainuun prikaati valvoo Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueen turvallisuutta sekä alueen ohjeiden mukaista käyttöä. **Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueella on tallentava kameravalvonta.** Ampumaradan käyttöoikeuden omaavilla siviiliampujilla on lupa liikkua vain ampumarata-alueella.

Kaikkien alueella liikkuvien on tarvittaessa kyettävä todistamaan henkilöllisyytensä sekä oikeutensa ampua ampumaradalla.

Ampumaratojen käyttäjien on noudatettava ratakohtaisia määräyksiä ja huolehdittava ammuntojen turvallisuudesta kaikissa tilanteissa.

Alueen ja ratojen käyttäjiä pyydetään ilmoittamaan ampuma- ja harjoitusalueella havaitsemistaan epäkohdista tai väärinkäytöksistä virka-aikana Kainuun prikaatin tekniselle alalle p.0299 451194 tai 0299 451195.

2.6 Puolustusvoimien ampumaradat

Ammunnan johtaja (vast.) vastaa siitä, että ammunnoissa noudatetaan voimassa olevia yleisiä ja asekohtaisia varomääräyksiä sekä -ohjeita tai ampumaurheilun kyseessä ollen ao. ampumaurheilun sääntöjä sekä tämän johtosäännön määräyksiä.

Hiukkavaaran ampumaradoilla 1, 2 ja 3A suoritettavien ammuntojen tulee olla MAAVOIMIEN VAROMÄÄRÄYKSEN D 2.1 mukaisia puolustusvoimien ampumaohjelmistojen perusammuntoja tai;

- Puolustusvoimien ase- ja kilpailumääräysten mukaisia ammuntoja
- Suomen ampumaurheiluliitto ry:n, Reserviläisurheiluliitto ry:n ja Suomen Metsästäjäliitto ry:n yleisten ja lajikohtaisten erityissääntöjen mukaisia ampumakilpailuja ja kilpailuammunnan harjoittelua tai näihin rinnasteisten lajien ammuntoja.
- Viranomaisten ampumataidon koulutus-, harjoittelu- ja testausammuntoja
- Valtioneuvoston asetuksen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ampumakoulutuksesta -asetuksen mukaiset ammunnat

Ammunnoissa vaara-alue päättyy ampumaradan taustavalliin. Ampumataulut tulee asettaa D 2.1 mukaisesti, jotta taustavallin taakse ei muodostu vaara-aluetta.

Suojarakenteiden kaivaminen tai niiden muuttaminen on kielletty. Suojavalleilla käveleminen on kielletty.

Haulikkoammuntoja voidaan ampua radoilla 1 ja 2 D 2.1 perusammuntojen määritelmän mukaisena ammuttana. Haulikkoammunnoissa savikiekkoammunnat kyseessä olevilla radoilla on kielletty.

Sarjatuliampunnoissa (radat 1 ja 2) maksimi ampumaetäisyys makuulta on 150 metriä ja muista ampuma-asennoista (polvi / pysty) maksimi ampumaetäisyys on 50 metriä.

Konekiväärin kohdistusammunta 300 metrin etäisyydeltä on sallittu vain kertalaukauksilla.

Ammunnanjohtajan tulee varmistaa valmistavalla ase- ja ampumakoulutuksella harjoitusjoukon osaaminen ja palvelusturvallinen toimintatapa niin, **ettei taustavallin yli ammuta (ml. sarjatuliampunnat).**

Taisteluampunnat on kielletty Hiukkavaaran ampumaradoilla.

Ammunnan johtaja toimii ammunnan vastuuhenkilönä, ellei hän käske tehtävään toista ammuttamisoikeuden omaavaa henkilöä.

Ampumakatosten yhteydessä oleva punainen valomajakka on syytettävä ammunnan ajaksi.

Ajoneuvojen pääsy vaara-alueelle 150 metrin ja 300 metrin radoilla estetään asettamalla puomi ampumakatoksen päädyistä näyttösuojaan johtavalle tieuralle ampumakatoksen kohdalle. Puomit avataan tarvittaessa.

Näyttösuojiin (150 metrin ja 300 metrin radat) päädyissä oleva punainen lippu on nostettava salkoon siksi ajaksi, kun näyttösuojan henkilöstö on suojautuneena näyttösuojaan.

150 metrin ja 300 metrin radoilla on lukitussa varastossa radalle kuuluvat nilkkatyynyt, ampuma-alustat, lumityövälineet ja harjat. Ampumakatoksissa on huopa-alustat, joita käytetään varsinaisten ampuma-alustojen alla. Taulut ja taulukehikot ovat pääsääntöisesti näyttösuojaan tai ampumakatoksessa.

Ratalaatikot ja varastojen avaimet kuitataan 3.LOGR:n varasto-osaston Oulun varastolta, Hiukanreitti 189, p. 0299 573 343.

Käytössä ollut ampumarata tai -paikka tulee siistiä ennen luovutusta.

2.6.1 Maalilaitteet

Puolustusvoimien ampumaradoilla maaleina saa käyttää:

- Pahvista, muovikalvosta ja puusta koottuja maalitauluja ja -kuvioita.
- Janter / Jaster (vast) maalilaitteita.
- Puolustusvoimien ase- ja kilpailumääräysten mukaisia pahvisia tauluja sekä mekaanisia partio- ja ampumahiihtotauluja.
- Suomen ampumaurheiluliitto ry:n, Reserviläisurheiluliitto ry:n ja Suomen metsästäjälitto ry:n yleisten ja lajikohtaisten erityissääntöjen mukaisten ammuntojen maalitauluja.
- Radoilla 1 -3A voidaan ampua osumaan reagoivia ja luodin läpäisemättömiä metallilevyjä huomioiden seuraavat seikat:
 - Maalin metallilevyn oltava niin vahvaa, että luodin osuessa maaliin se sirpaloituu.
 - Maalit on sijoitettava siten, että luodin sirpaleet ohjautuvat turvallisesti joko sivu- tai taustavalliin tai maahan. Maalilaitteet on sijoitettava siten, että ampuminen tapahtuu kohtisuoraan laitteisiin nähden. Sirpaleet ja kimmokkeet eivät saa aiheuttaa varaa henkilöstölle tai radan rakenteille.
 - Maalit tulee asettaa puolustusvoimien varomääräysten mukaisesti.
 - Siviiliampujien ammunnoissa maalit tulee asettaa ampumaurheilulajisääntöjen mukaisesti.

2.7 Ampumaratojen ja -paikkojen varaaminen käyttöön

Puolustusvoimien ampumaradat ja -paikat varataan puolustusvoimien käyttäjien tarpeisiin Outlook-järjestelmän kautta. Varauksen tekemisestä vastaa tapahtuman johtovastuussa oleva hallintoyksikkö. Kainuun prikaatin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto hyväksyy tehdyt varaukset.

Puolustusvoimien ulkopuoliset käyttäjät tekevät kirjallisen esityksen ampumaratojen käytöstä KAIPR:lle. Kainuun prikaatin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto kirjaa ulkopuolisille käyttäjille hyväksymänsä käytön Outlook-järjestelmään. Käyttölupa on samalla pääsylupa ampumarata-alueelle.

Kainuun prikaatin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto käsittelee anomukset, jotka koskevat Suomen Ampumaurheiluliiton

(SAL) alaisten ampumaseurojen harjoitus- ja kilpailutoimintaan liittyviä tarpeita ampumaratojen poikkeuksellisesta käytöstä.

Kainuun prikaatin komentaja ratkaisee ampuma-alueen käytön muuhun kuin johtosäännössä määritettyyn tarkoitukseen.

2.8 Ampumaradoilla saapuminen ja poistuminen

Kulku ampumaradoille tapahtuu Vaalantien risteyksestä Hiukanreittiä pitkin **tulopisteelle**, joka sijaitsee ampumaradan paviljongilla liite 1.

Ampuja ilmoittaa ammunnan jälkeen käytettyjen ampumatarvikkeiden määrän ratakohtaisesti. Ilmoittaminen toteutetaan sähköisesti. Ohje ampumatarvikkeiden käyttöilmoituksesta on liitteessä 2.

Kainuun prikaatin tekninen ala vastaa laukausten seurannan koosteen laatimisesta.

2.9 Lääkintähuolto

Ammunnan johtaja vastaa ammuttansa lääkintähuollosta varomääräyksen edellyttämällä tavalla.

2.10 Toiminta onnettomuustilanteissa

Puolustusvoimien harjoitusten ja amuntojen turvallisuustoiminnasta vastaa harjoituksen tai ammunnan johtaja tai heidän käskemänsä henkilö.

Siviiliampujat vastaavat aiheuttamistaan vahingoista.

Onnettomuustilanteissa hälytetään apua soittamalla ensisijaisesti hätäkeskukseen numeroon **112**.

Hälytysajoneuvon tilaaminen tulee tehdä onnettomuuspaikalle, esimerkiksi yksittäiselle ampumaradalle. Opastus tulee järjestää osoitteesta **Hiukanreitti 225**. Opastuksen järjestämisestä vastaa ampumarajoituksen johtaja/vast.

2.11 Taululaitehuolto

Kainuun prikaati vastaa puolustusvoimien taululaitteiden huollosta. Suuremmat taululaitteiden huollot suoritetaan vuosihuoltosuunnitelman mukaisesti.

2.12 Jätehuolto

Ammunnoissa käytetyt radat tai paikat on siivottava AINA ammuntojen jälkeen. Taulupahveja ei saa laittaa ampumaratojen roska-astioihin. Taulupahvit viedään paviljongin pahvikeräysastiaan. Muut roskat on kerättävä roska-astioihin. Ratakohtaiset roska-astiat tyhjennetään ampumakatoksen takana oleviin roskasäiliöihin. Ampujat keräävät hylsytyt radoilla oleviin hylsyastioihin.

2.13 Ampumaradan paviljonki Pohjan Salpa

Rakennus mahdollistaa noin 30 hengen (luokka-) opetustilaisuuksien järjestämisen sekä noin 20 hengen majoittumisen. Lisäksi rakennus mahdollistaa harjoitusmateriaalin varastoinnin (ml aseet ja ampumatarvikkeet). Rakennus sijaitsee keskeisellä paikalla Hiukkavaaran harjoitus- ja ampumarata-alueella ja mahdollistaa harjoituskokonaisuuksien johtamisen.

Puolustusvoimat voi hyväksyä muita maanpuolustusjärjestöjä tilapäisesti rakennuksen käyttäjiksi, omaan ja MPK:n toimintaan liittyen. Tällainen käyttö olisi esimerkiksi päivän mittaisten tilaisuuksien järjestäminen silloin kuin se ei häiritse Puolustusvoimien toimintaa.

Tilavarausten käsittelystä vastaa Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto.

3 TOIMINTA HIUKKAVAARAN AMPUMA- JA HARJOITUSALUEELLA

3.1 Varohenkilöstö

Jokaiseen ammuntaan tai räjäytysharjoitukseen on määrättävä varomääräysten mukainen ammunnan / harjoituksen johtaja ja varoukseeri sekä muu varohenkilöstö. Ammunnan / harjoituksen johtaja voi toimia samalla myös varoukseerina. Varoukseeri johtaa varotoimintaa. Varoukseerin tehtävät ovat liitteessä 9. Tehtävät koskevat lisäksi sotilasilmalutoiminnan johtajaa, kun siitä erikseen mainitaan.

Ammuntojen ja räjäytysten järjestelyissä noudatetaan voimassa olevia varomääräyksiä. Lisäksi toteutuksessa on otettava huomioon tässä johtosäännössä mainittavat aluekohtaiset määräykset sekä kulloiseenkin ammuntaan liittyvät voimassa olevat kalustokohtaiset varomääräykset

3.2 Alueelliset varomerkinnät

Vaarallisen alueen raja on merkitty ja raivattu maastoon ja lisäksi rajalle on asetettu varoitustauluja sekä puihin on maalattu sinivalkoiset viivat. Ampuma-alueen pääuraston varressa olevien ammunnoista varoitavien taulujen (8kpl) sijainti on esitetty liitteessä 3. Taisteluammunnan johtaja/varouseeri merkitsee ampuma-ajat varotauluihin 3 vuorokautta aikaisemmin liitteen 10 mukaisesti.

Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueen pelastuspalvelupiste sijaitsee ampuma- ja harjoitusalueen tulopisteellä.

PEPA-pisteen koordinaatit ovat:

- 7212030.000, 434285.000 (ETRS-TM35FIN)
- 65° 1' 32.1", 25° 36' 18.1" (WGS84)

3.3 Vaarallisen alueen eristäminen

Alueella on kolme (3) vartiopaikkaa ja 14 puomia. Varouseeri asettaa vartiopaikkojen ja kiinteiden puomien lisäksi tarvittavan määrän erillisiä vartiomiehiä ja tilapäispuomeja. Varouseeri kuittaa tarvittavat avaimet ja lukot Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimistosta.

Ammuttaessa taisteluammuntoja, räjäytyksissä tai räjäytysharjoituksissa

Tuntia (1) ennen ammuntojen alkua:

- miehitetään kaikki kolme (3) vartiopaikkaa
- lukitaan puomit (2-13)
- asetetaan tilapäispuomi Practical radoille johtavalle uralle
- puomiin kiinnitetään liitteen 10 mukainen varoilmoitus ja ampuma-aika
- varmistutaan, että alueen tiestöllä liikennöidään ammunnan aikana ainoastaan taisteluammunnan tai räjäytyksen johtajan luvalla

Vaarallisen alueen eristämisestä vastaa taisteluammunnan tai räjäytysharjoituksen johtaja. Vaarallinen alue, vartiopaikat ja varoituspuomien paikat löytyvät liitteestä 3. Vartiopaikkojen ohjeet ovat liitteessä 4.

Ammunnan johtaja asettaa kolmen vartiomiehen lisäksi ammunnessa tarvittavan lähivartiomiehen.

Evakuointiajoneuvo päivystää ammunnanjohtajan käskemässä paikassa.

Ampuma- ja harjoitusaluetta ei tarvitse eristää, suorittaessa PVVAROM D 1.5:ssä kuvatun ilmoitusmenettelyn mukaista, kiireelliseen virka-apuun liittyvää räjähteen raivausta. Raivaamisen vaara-alue on kyettävä valvomaan.

Kainuun prikaati tukee poliisia ja muita viranomaisia heidän takavarikoimiensa tai heille toimitettujen siviiliräjähdeiden hävittämisessä. Suunniteltaessa räjähteiden hävittämistä ampuma- ja harjoitusalueella poliisin ja muiden viranomaisten tulee ottaa yhteyttä Kainuun prikaatin raivaajaupseeriin.

3.4 Varoyhteydet

Varoyhteydet muodostuvat yhteyksistä vartiopaikoille, ammuntojen johtajiin, pelastustoiminnan johtajaan, lääkintähenkilöstöön ja ilmatilanhallintayksikköön (AMC).

Varoyhteyksistä ammuntojen aikana vastaa ammunnan johtaja tai varoukseeri (käskettävä ampumakäskyssä). Varoyhteys on oltava toiminnassa harjoituksen ensimmäisen ammunnan aloittamisajankohdasta aina harjoituksen viimeisen ammunnan päättymisilmoitukseen asti.

Varoukseerin, vartiopaikkojen, ammunnan johtajien ja lääkintähenkilöstön välillä varoyhteys toteutetaan varopuhelimella tai virvellä. Yhteydenpito ilmatilanhallintayksikköön (AMC) toteutetaan varopuhelimella.

Ammunnan johtaja tai hänen käskemänsä henkilö vastaa viestivälineiden GSM/VIRVE varaamisesta varotoimintaan.

3.5 Ilmatilavaraus, ammunnoista, räjäytyksistä ja valaistusta tiedottaminen

Kaikista Ampuma- ja harjoitusalueella tapahtuvista taisteluammunnoista, räjäytyksistä ja sotilasilmailusta ilmoitetaan sekä tiedotetaan PVVAROM D 1.5:n, PVPTURVM 006 ja PVPTURVM 007:n mukaisesti. Ammunnanjohtajat / varoukseerit vastaavat perustietoilmoituksen lähettämisestä Kainuun prikaatin koulutusosaston koulutuksensuunnittelusektorille.

Kainuun prikaatin koulutusosaston koulutuksensuunnittelusektori vastaa toimintailmoitusten ja ampumatiedotteiden laatimisesta ja lähettämisestä tarvitsijoille.

Kaikista R69-alueen taisteluammunnoista, räjäytyksistä ja harjoituksista, joissa ammuksien, sirpaleiden, kimmokkeiden tai valaisuvälineiden vaara-alue on yli 150 metriä ampumapinnan tasosta, on laadittava toimintailmoitus ja ampumatiedote.

R69 – alueen sotilasilmailusta on aina laadittava toimintailmoitus, Sotilasilmailusta ei tarvitse tiedottaa.

Valmiustarkastuksissa (vast.) suoritettavista ammunnoista pysyvillä ilmailun rajoitusalueilla toimitaan PVVAROM D 1.5:n ilmoitusmenettelyllä.

Tavanomaisesta poikkeavan ammunnan (vast.) ja/tai sotilasilmailun ajankohdasta on harkinnan mukaan ilmoitettava puhelimitse aluevastuussa olevaan hätäkeskukseen ja muulle viranomaiselle ennen aloitusta (esim. laaja-alainen savutus; harjoituksen alkamis- ja päättymispäivämäärä). Puhelinilmoituksesta vastaa harjoituksen johtaja tai tämän määräämä henkilö.

Varoukseeri tai sotilasilmailun johtaja lähettää perustietoilmoituksen ammunnoista, räjäytyksistä ja valaisusta tiedottamista varten Kainuun prikaatin esikunnan koulutusosaston koulutuksensuunnittelusektorille.

Perustietoilmoitus on oltava suunnittelusektorilla viimeistään **kahtakymmentäyhtä (21) päivää** ennen ammuntojen (vast.) aloittamista.

KAIPR E KOULOS KOSUSEKT postin käsittelijät

Tiedot ilmoitetaan **liitteen 5** mukaisella perustietoilmoituslomakkeella sähköisenä. Koulutusosaston koulutuksensuunnittelusektori toimittaa sähköisenä kopiot toimintailmoituksista ja tiedotteista varoukseerille, kun ilmoitukset viranomaisille ja yhteistyökumppaneille on tehty.

Kainuun prikaatin ulkopuolisten joukkojen käyttäessä ampuma-aluetta vastuu perustietoilmoituksen laatimisesta on ampuvalla joukolla.

Jos perustietoilmoituksen mukainen toiminta peruuntuu, on siitä ilmoitettava Kainuun prikaatin esikunnan koulutusosaston koulutuksensuunnittelusektorille, joka ilmoittaa asiasta niille tahoille, joille toimintailmoitus ja ampumatiedotteet ovat lähetetty.

Jos käytetään valopistoolin patruunoita alle 20 kilometrin päässä lentopaikasta (riippumatta siitä onko valvottu tai ei), eikä toiminnasta ole tehty ampumailmoitusta, on ampumisesta tiedotettava puhelimitse ilmatilanhallintayksikköä (AMC) viimeistään 15 minuuttia ennen ammunnan aloittamista.

3.6 Esitysmenettely tilapäisen ilmailun vaara-alueen ja rajoitusalueen perustamiseksi

PVPTURVM 006 määrittää alueet, jotka ovat pysyviä ilmailun vaara- tai rajoitusalueita. Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalue on pysyvä ilmailun rajoitus alue R69. Hiukkavaaran R alue on esitetty liitteessä 6.

Tilapäinen ilmailun vaara- ja rajoitusalue (TEMPO D-/R-alue) on perustettava, kun ammutaan (vast.) tai järjestetään sotilasilmailutoimintaa pysyvien ilmailun vaara- tai rajoitusalueiden ulkopuolella tai pysyvän vaara- tai rajoitusalueen maksimikorkeuden yläpuolelle (Hiukkavaara R69 yli 4500 m MSL).

Perustettavasta TEMPO D-/R-alueesta on tehtävä PVVAROM D 1.5:n mukainen virallinen esitys Ilmavoimien esikunnan operatiiviselle osastolle (AMC MIL) vähintään 12 viikkoa ennen ammuntoa (vast.) tai sotilasilmailutoimintaa.

Ampuma- ja harjoitusalueella (R-alue) voidaan suorittaa välttämätöntä maanpuolustuksen tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvää toimintaa (esim. kiireelliseen virka-apuun liittyvää toimintaa) ilman ilmoitusmenettelyä, mikäli seuraavat vaatimukset täyttyvät:

- R-alueen varausesitys AMC:lle on tehty puhelimitse ennen toimintaa (esim. raivaamista). Esityksessä on selkeästi ilmettävä, että haetaan poikkeuslupaa kiireelliseen virka-apuun.
- AMC on hyväksynyt R-alueen varausesityksen, mistä AMC ilmoittaa varausesityksen laatijalle.
- Asianomainen puolustusvoimien hallintoyksikön edustaja on soittanut AMC:lle, ja pyytänyt lupaa käynnistää toiminnan (esim. raivauksen)
- AMC on aktivoinut ilmailun pysyvän rajoitusalueen ja antanut hallintoyksikön edustajalle luvan toimia (esim. raivata)

3.7 Muut varomääräykset ja -ohjeet

Ampuvalle joukolle on ennen ammuntojen alkua kerrattava ammuntaa koskevat varomääräykset sekä ampuma-alueella liikkumista ja turvallisuutta koskevat ohjeet:

- **Alueelta löytyviin ampumatarvikkeisiin, niiden osiin ja tuntemattomiin esineisiin koskeminen on ehdottomasti kielletty.**
- Maalialueilla kaivaminen on kielletty pl. erikseen käsketty linnoittautuminen.

Nämä ohjeet on koulutettava joukolle myös muuhun alueella tapahtuvaan harjoitustoimintaan liittyen.

3.8 Räjähättömät ampumatarvikkeet

Ammuntojen jälkeen maalialue on tarkastettava huolellisesti. Alueelta löytyvät räjähtämättömät ampumatarvikkeet on merkittävä näkyvällä puisella kolmiokeolla ja niiden paikat, sekä laatu ilmoitettava varouseerille ja ampumaharjoituksen johtajalle. Harjoituksen ulkopuolella havaittavista raivaamattomista ja räjähtämättömien ampumatarvikkeiden havainnoista on ilmoitettava Kainuun prikaatin koulutusosaston tekniselle alalle (**p.0299 451195 tai 0299 451194 tai koulutusupseerit.kaipr@mil.fi**).

Alueelle jääneet räjähtämättömät ampumatarvikkeet on pyrittävä raivaamaan. Raivaamiskäskyn antaa ampumaharjoituksenjohtaja vast. Räjähättömiä ampumatarvikkeita raivattaessa on noudatettava D 6.3:ssa annettuja ohjeita ja määräyksiä.

Raivaamattomien ja räjähtämättömien ampumatarvikkeiden tiedot kirjataan liitteen 12 (jatkuvasti päivitettävä liite) sijainti karttaan. Kohteista on myös ilmoitettava Kainuun prikaatin koulutusosaston tekniselle alalle. Kainuun prikaatin operatiivinen osasto vastaa räjähtämättömien raivaamisesta vuosittain.

3.9 Tiedottaminen häiriötilanteissa

Harjoitusjoukko noudattaa tiedottamisessa oman joukko-osatonsa ohjeistusta.

Kainuun prikaatin osalta tiedottamisessa noudatetaan ohjetta:

KAIPR OPOS 301: KAINUUN PRIKAATIN

VIRKAAPUJÄRJESTELYT,
HARJOITUKSISTA ILMOITTAMINEN JA HÄIRIÖTILANNEVIESTINTÄ.

4 PELASTUSTOIMINTA

Hiukkavaarassa ammunnan johtaja vastaa ensisijaisesti ammunnan aikana ja sen jälkeen alueen palontorjunnasta ja palovartioidinnasta. Jokaiseen ampumarajoitukseen on nimettävä sammutus- ja pelastusryhmä, jonka johtajana toimii ampuma-alueen olosuhteet ja pelastusjärjestelyt tunteva ammattisotilas tai siviilihenkilö.

Kun alueelle on annettu ruohikkopalovaroitus, metsäpalovaroitus tai maasto on harjoituksen johtajan toimesta todettu herkästi syttyväksi, on pelastusryhmän lisäksi tarvittaessa jokaiseen ammuntaan nimettävä kulontorjuntaosasto. Kulontorjuntaosaston johtaja vastaa osaston varustamisesta, välineistöstä ja osaston kouluttamisesta sekä kulontorjunnasta ammunnan johtajan käskemällä tavalla. Kulontorjuntaosaston johtajalla on oltava viestiyhteys ammunnan johtajaan.

Tämän johtosäännön lisäksi Hiukkavaaran harjoitus- ja ampuma-alueella noudatetaan PVHSM TURVALLISUUS 610 PEOPOS - PUOLUSTUSVOIMIEN PELASTUSTOIMI NORMAALIOLOISSA

Lisäksi Kainuun prikaatin joukkojen osalta noudatetaan:

KAIPROHJEK 303: PELASTUSTOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN
KAINUUN PRIKAATIN HARJOITUS- JA KOULUTUSTOIMINNASSA

4.1 Ammunnoissa syttyvät maastopalot

Maastopalojen syttymiseen vaikuttavat vuodenaika, sää ja suoritettavat ammunnat. Maastopalot haittaavat lähinnä ammuntojen aikataulua ja toteuttamista. Maastopaloissa sammutushenkilöstön tärkein tehtävä on **rajata ja estää** palojen leviäminen.

Pelastusryhmän ja kulontorjuntaosaston johtajien on tunnettava reitit ennakoitavissa oleville paloalueille ja sopivat vedenottopaikat. Sammuttamisen on oltava asiaan hyvin koulutettujen määrätietoista toimintaa. Sammutusryhmiä johtavat henkilöt on koulutettava maastopalojen sammutustehtäviin sekä pelastusviranomaisten toimintamalleihin / -tapoihin. Kulontorjuntatoimet voidaan käynnistää

ammunnan johtajan toimenpitein sellaisilla maalialueilla, joille ei ammuta räjähtäviä ampumatarvikkeita.

Pelastuslaitos hälytetään numerosta **112**.

Maastopalojen sammuttamiseen liittyy suuria riskejä Hiukkavaaran ampuma-alueella. Kaikkien räjähtämättömien ammuksien tai räjähteiden sijaintia ei tunneta. Henkilöstöä kielletään menemästä sammutustyöhön alueille, missä epäillään olevan räjähtämättömiä ampumatarvikkeita. Vaara-alue on määritettävä suurimman alueelle ammutun ammuksen/kranaatin mukaisesti. Mikäli ammuttujen laukausten laadusta ei ole varmuutta, vaara-alue on määritettävä suurimman varmuusetäisyyden mukaiseksi. Haukkasuolle on ammuttu aiemmin raskaalla kranaatinheittimistöllä (120 mm).

Ammunnan johtaja voi sammuttaa maalialueella ainoastaan ammuntaan välittömästi liittyvät pienet maastopalon alut, jotka sijaitsevat ampuvan joukon ryhmyksessä.

Metsäpalojen syttymisvaaran ollessa ilmeinen (kesäaikana lähes aina) on vältettävä seuraavien ampumatarvikkeiden (vast) käyttöä:

- savuammukset, -rasiat ja -heitteet,
- tulenkuvauskentät,
- valopistoolin patruunat ja valaisuraketit (vast),
- napalm
- valojuovat/vast.

Kesäaikana maalialue on tarkastettava erityisen huolellisesti mahdollisten palonalkujen havaitsemiseksi. Kulon sammuttamisen tai alkusammutuksen jälkeen on alueella suoritettava jälkivartiointia niin kauan, että voidaan varmistua siitä, ettei kulo syty uudelleen. Tarvittaessa on ammuntojen jälkeen ampuma-alueelle jätettävä viestivälineellä varustettu jälkivartio-osaston, jonka johtaja on palkattuun sotilashenkilöstöön kuuluva.

Jälkivartio-osasto tehtävänä on tähystyksellä ja partioinnilla valvoa aluetta, sammuttaa mahdolliset palot ampuma-alueelta ja tarvittaessa hälyttää lisää sammutusvoimaa varuskunnasta tai hätäkeskukselta.

Avotulen teko alueella on sallittua vain palkatun sotilashenkilöstön käskemään paikkaan tai maastossa erikseen merkattuun ja hyväksytyyn paikkaan. Kun alueelle on annettu

ruohikkopalo- tai metsäpalovaroitus, on kaikenlainen avotulenteko kielletty.

5 ALUETTA KOSKEVAT MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Ampumarjoituksen ja ammuntojen suunnittelussa on huomioitava toiminnan riskienhallinta. Riskienhallinnassa on huomioitava toiminnan eri tasot (ampuma- ja harjoitusalueen mukaiset riskit, harjoituksen riskit ja ammunnan riskit). Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueita koskevat merkittävimmät riskit on esitetty liitteessä 13 (jatkuvasti päivitettävä liite).

5.1 Vaaratilanteet tai toiminnan selvittäminen

1. Kaikista palvelusturvallisuuspoikkeamista tulee tehdä ilmoitus esimiehelle. TPT-ilmoitus (Työ- ja palvelusturvallisuusilmoitus: Vaarakortti/vast.) tulee taltioida ja raportoida.
2. Tapahtumaan mahdollisesti vaikuttaneet seikat on tutkittava huolellisesti ennen toiminnan jatkamista. Tapahtuman selvittämisestä vastaa toiminnan esimies/johtaja (esim. räjäytyksen/ammunnan/ampumarjoituksen johtaja).
3. Lievää vakavampien tapahtuman syiden selvittämisestä tehdään vaaratilanneselvitys (=TPT-selvitys).

HUOM! Materiaalivaurioista ilmoitetaan erikseen materiaalien vaatimuksien mukaisesti.

4. Vakavasta vaaratilanteesta tai onnettomuudesta tulee tehdä laaja turvallisuustutkinta (onnettomuustutkinta). Sen aloittamisesta päättää Kainuun prikaatin komentaja, jolle asian esittelee lähtökohtaisesti Kainuun prikaatin TPT-päällikkö.

Liitteessä 11 ovat ohjeet työ- ja palvelusturvallisuusilmoituksen ja vaaratilanneselvityksen laatimiseen.

6 HUOLTO

6.1 Täydennykset

Ammunnan johtaja varaa ammunnoissa tarvittavat aseet, ampumatarvikkeet, maalitaulut ym. materiaalin.

Kainuun prikaatin lähetinohjattavat maalilaitteet (Janter, Jaster/vast.) varataan maavoimien koulutuskartoituksessa.

Kainuun prikaatin henkilöstö tilaa maalilaitteet simulaattorialan maalilaittevarastolta.

Ampumatarvikkeiden kuljetuksessa, varastoinnissa ja käsittelyssä on noudatettava voimassa olevia varomääräyksiä.

Säilytyspäätös (MK32356 KAINUUN PRIKAATIN SÄILYTYSPÄÄTÖS KÄSIASEPATRUUNOIDEN SEKÄ VALAISU- JA MERKINANTOVÄLINEIDEN SÄILYTYKSESTÄ HIUKKAVAARAN PAVILJONGISSA) on liitteessä 8.

6.2 Huoltopalvelu

Ammunnan johtaja järjestää ammunnassa tarvittavan huoltopalvelun.

6.3 Jätteet

Ammunnan johtaja vastaa kaikkien jätteiden siivoamisesta ja kuljettamisesta pois ampuma-alueelta. Jätteet lajitellaan ja kuljetetaan omiin jätteenkeräysastioihin tai -paikkoihin. Mitään jätteitä ei saa jättää ampuma-alueelle.

6.4 Kuljetukset ja kunnossapito

Ammunnan johtaja järjestää ammunnassa tarvittavat kuljetukset ja kunnossapidon.

6.5 Lääkintähuolto

Hiukkavaaran taisteluammunnoissa vast. on määrättävä kriteerit täyttävä lääkintähuollon johtaja.

Ammuntoihin on varattava evakuointia varten varomääräysten mukainen ajoneuvo.

Oulun yliopistollinen sairaala on käytännössä varsinainen evakuointisairaala. Evakuointiaika ampumapaikoilta lähimpään

lääkäritasoiseen hoitopaikkaan kaikissa olosuhteissa jää alle yhden (1) tunnin.

6.6 Ampuma-alueen kunnossapito

Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalueen hoitajana toimii Kainuun prikaatin esikunnan koulutusosaston teknisen alan harjoitusalueiden hoitaja.

Jokainen alueen käyttäjä vastaa omalta osaltaan ampuma-alueen kunnossapidosta siivoamalla jälkensä ja kunnostamalla aiheuttamansa vauriot. Tekninen ala vastaa ampumaratojen liukkaudentorjunta välineistöstä ja käyttäjät toteuttavat tarvitsemansa liukkaudentorjunnan. Ammunnan johtaja / varoupseeri vastaa myös vartiopaikkojen siistimisestä ja kunnosta ammuntojen jälkeen. Varoupseerilla tulee olla kirjallinen vartioluettelo.

Kainuun prikaatin esikunnan koulutusosasto valvoo ampuma- ja harjoitusalueen käyttömääräysten noudattamista.

Kainuun prikaati vastaa ampuma- ja harjoitusalueen sisäisen tiestön kunnossapidosta ja aurauksista.

Ampuma-alan ja tuliasemien raivauksiin sekä puuston kaatamiseen on saatava lupa Kainuun prikaatin koulutusosaston tekniseltä alalta ennen toimenpiteitä.

Kainuun prikaatin operatiivinen osasto järjestää vähintään kerranvuodessa Hiukkavaaran raivaamisharjoituksen, jonka yhteydessä alueelta pyritään poistamaan kaikki ampumarjoituksissa raivaamatta jääneet räjähtämättömät ampumatarvikkeet.

6.7 Käyttövuorojen varaaminen

Hiukkavaaran ampuma- ja harjoitusalue on aina varattava käyttöön Outlook-sanomalla viimeistään kolme viikkoa (21 päivää) ennen suunniteltua ampumarjoitusta:

PV_JL_KAIPR_PPOHMKAIALTSTO_postin_käsittelijät

Kainuun prikaatin esikunnan Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto käsittelee ja vahvistaa alueen varaukset.

Ammunnan perustietoilmoitus lähetetään Kainuun prikaatin esikunnan koulutuksen suunnittelusektorille johtosäännön määräaikoja noudattaen, kun ampumapaikan varaus on hyväksytty. **Kun ampuma-**

ja harjoitusalueetta käytetään muuhun koulutukseen, on kouluttajan varmistuttava, että alueella ei ole ammuntoja/vast. kyseisenä aikana. Asian voi varmistaa Kainuun prikaatin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimistolta 14 vuorokauden kuluessa ennen harjoituksen alkua.

7 YHTEYSTIEDOT

Kainuun prikaatin tekninen ala	0299 451195 tai 0299 451194
3.LOGR:n ampumaratavastaava	0299 573 343
Puolustusvoimien vaihde	0299 800

LIITTEET

- Liite 1 Ampumaratojen ja -paikkojen tiedot
- Liite 2 Ampumatarvikkeiden käyttöilmoitus
- Liite 3 Vaara-alue, vartiopaikat, puomit ja pelastuspalvelupiste
- Liite 4 Vartiopaikkojen ohjeet
- Liite 5 Perustietoilmoitus
- Liite 6 R69
- Liite 7 Puolustusvoimien alueet
- Liite 8 Räjähdeiden säilytys
- Liite 9 Varoukseerin tehtävät
- Liite 10 Malli Info- ja puomitaulujen varoilmoitukset
- Liite 11 Palvelusturvallisuusilmoitus
- Liite 12 Raivaamattomien ja räjähtämättömien ampumatarvikkeiden sijaintikartta
- Liite 13 Hiukkavaaran alueelliset riskit

JAKELU

- 3LOGRE postinkäsittelijät
- KAIPR KAIJP postinkäsittelijät
- KAIPR KAITR postinkäsittelijät
- KAIPR KUOHP postinkäsittelijät
- KAIPR PKALTSTO postinkäsittelijät
- KAIPR POHPIONP postinkäsittelijät
- KAIPR PPOKAIALTSTO postinkäsittelijät
- KAIPR PSALTSTO postinkäsittelijät
- KAIPR PSVP postinkäsittelijät
- KAIPRE HENKOS postinkäsittelijät
- KAIPRE HOS postinkäsittelijät
- KAIPRE KOULOS postinkäsittelijät
- KAIPRE OPOS postinkäsittelijät
- Metsähallitus, Oulu, Petteri Arovainio
- Puolustuskiinteistöt, Vesa Virtanen

TIEDOKSI

MAAVE HENKOS postinkäsittelijät

Asiakirjan liitteet

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 1 Ampumaratojen ja -paikkojen tiedot	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1125.2919	SHA512
--	---	--------

Tarkistussumma

```
ce3fa19708e4a6831dc45e6ea702b5c357a22fa5435d9ab832eff3cda8c60c86a8abd6d17f42aec3499097d0bbb3aa24debb8aa8f730fa10ea2209f3a06e5add
```

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 2 Ampumatarvikkeiden käyttöilmoitus	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1127.2922	SHA512
---	---	--------

Tarkistussumma

```
7caef36ddc0f879309b50d610afef8e89dfacf34844300d5417cbca3b1be88145779325488b140fd52399407df7a5999d92a0170828fccb3a8f2e6b7713b7f10
```

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 3 Vaara-alue, vartiopaikat, puomit ja pelastuspalvelupiste	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1131.2925	SHA512
--	---	--------

Tarkistussumma

```
5d8d6c529b6341a89f212bcbc15ef508d352cdd7da8503de0b1767dd62eedf7e61277982e4d6fbe7edfb0945b9d0630b751bc70bd620cac18c14caca6c8aef53
```

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 4 Vartiopaikkojen ohjeet	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1132.2926	SHA512
--------------------------------	---	--------

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Allekirjoitussivut (5 sivut)
- Alkuperäinen asiakirja (30 sivut)

Allekirjoitussivu 1/5

Tarkistussumma

56fcfe1b62d9d5e83e3f7c6216f907335a5c0e247b2c30b330600ba7acd8e81ddccaffea3dc976e6e2f31c48dd793ad19154e874f7cbf47684b48804e8eb7381

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 5 Perustietoilmoitus	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1134.2929	SHA512
----------------------------	---	--------

Tarkistussumma

3b9d184994fa0a559865318d10cb4929be3f2fb111aadcf2f33e416e54b6cb2b31909f500f56aee38a659e9c86033a8854a59a1f00532c41a536cf36eb6c0584

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 6 R69	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1135.2933	SHA512
-------------	---	--------

Tarkistussumma

76e16b84611aed77bac095a13d8233391957a6e83bc29e598f598076513df90813080aef58ec9b0460a56960ccf7b498e706ca3ac2686a640ccf9d00621180c

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 7 Puolustusvoimien alueet	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1137.2936	SHA512
---------------------------------	---	--------

Tarkistussumma

75e46606b4187c5d9103cb246a1b2a3ff183eb71b9b4404d7b66ba843d8ac392735884fb32f2f07fff68adbdc860e9fb87f85fc207a2665d3db2f56bc7f45cbe

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Allekirjoitussivut (5 sivut)
- Alkuperäinen asiakirja (30 sivut)

Allekirjoitussivu 2/5

Nimi

Tunniste

Tiivistealgoritmi

Liite 8 Räjähdeiden säilytys

1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1140.
2938

SHA512

Tarkistussumma

fa160b5e567c815c76f45289c975480f0a327c07c7e7b85f3229287398956bb44125744a0f6f94391415
39e6e95f085d8984af51afdaaa118b38343d3aab7d7e

Nimi

Tunniste

Tiivistealgoritmi

Liite 9 Varoukseerin tehtävät

1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1141.
2939

SHA512

Tarkistussumma

4e6c5b1b38392dfda8dcbd153b981a313d6621bf3d504183ffbe6e2cd1a98f95c7c391b5047744f9ab30
36ca8461659528cfaff226b00c8e500795e339e496a2

Nimi

Tunniste

Tiivistealgoritmi

Liite 10 Malli Info- ja puomitaulujen
varoilmoitukset

1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1143.
2940

SHA512

Tarkistussumma

de7452c8cf7ccaafb9a6c324a3df244dd2559f11864828c54ce685a5f2e3ecec79ef694dd39e6f47bcb36
c43112a4fc6abeaa811805831d86943ac60119d4b2

Nimi

Tunniste

Tiivistealgoritmi

Liite 11 Palvelusturvallisuusilmoitus

1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1144.
2941

SHA512

Tarkistussumma

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Allekirjoitussivut (5 sivut)
- Alkuperäinen asiakirja (30 sivut)

Allekirjoitussivu 3/5

d3514256e7da99f89fb9431b7aa6c8522575e2d939d2c62313f7704a8d21f19c02fbfb4b4a73962bec2cf
d68ab08e4f472cfc27cee48d73320c3eb7a4c5abcb9

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 12 Raivaamattomien ja räjähtämättömien ampumatarvikkeiden sijaintikartta	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1147.2942	SHA512
--	---	--------

Tarkistussumma

8ea32d9763117877ae512ea4cc9094a28c3e8f2f28b646ac6bd861e3985e35c5003ec1bb7dddf5ab0c
25d5d2b4c30be24b676c41d98e9de114a4e2faa22b2d3

Nimi	Tunniste	Tiivistealgoritmi
------	----------	-------------------

Liite 13 Hiukkavaaran alueelliset riskit	1.2.246.10.09520299.1.1.1.1.1.1158.2945	SHA512
--	---	--------

Tarkistussumma

eabcd77feea064f5133e005de1b086f26baaef62ac32584493120103edd7f1b8c81b9bbd11d72ca074de
577928507b9be4b18ce7c7749a50c927e9f62d97324a

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Allekirjoitussivut (5 sivut)
- Alkuperäinen asiakirja (30 sivut)

Allekirjoitussivu 4/5

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Ari Laaksonen	Prikaatin komentaja Allekirjoitusaika: 27.01.2026 15:21:52	Prikaatikenraali Tunnistautuminen: Järjestelmä
Asko Toivanen	Esikuntapäällikkö Allekirjoitusaika: 27.01.2026 12:45:55	Everstiluutnantti Tunnistautuminen: Järjestelmä

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Allekirjoitussivut (5 sivut)
- Alkuperäinen asiakirja (30 sivut)

Allekirjoitussivu 5/5